

О. М. Джу́жа, В. О. Корчинський

Виконання покарань установа (ВПУ)

ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ УСТАНОВА (ВПУ) – заклад, який виконує покарання у вигляді позбавлення волі. До 2004 – виправно-трудова установа (ВТУ). Згідно з кримінал. і виправно-трудоим законодавством України 1960– 70-х рр. до них належали: виправно-трудоі колонії (осн. вид ВТУ для утримання засуджених до позбавлення волі, які досягли повноліття), тюрми й виховні колонії. Ця система давала змогу диференційовано та індивідуалізовано підходити до призначення і виконання покарання засудженого залежно від характеру і ступеня сусп. небезпеки особи та вчиненого нею злочину, її віку, статі, громадянства. Виправно-трудоі колонії поділялись на колонії-поселення для осіб, які вчинили злочини з необережності; які вчинили умисні злочини; які твердо стали на шлях виправлення. Існували також колонії заг., посиленого (тільки для чоловіків), суворого та особливого (теж тільки для чоловіків) режимів. Вид ВТУ з відповід. режимом, у якій засуджений повинен відбувати покарання, визначав суд. Установи, що виконували покарання у вигляді позбавлення волі, створювали кримінально-виконавчу систему, діяльність якої регулювалась виправно-трудоим законодавством України та ін. норматив. документами. Організацією і ліквідацією ВТУ займалось МВС України.

Після набрання чинності нового Кримінал.-виконав. кодексу України (від січня 2004) ВТУ отримали назву ВПУ. До них стали відноситися: арештні будинки (їх роль нині виконують камери слідчих ізоляторів з метою виконання кримінал. покарання у вигляді арешту), кримінально-виконавчі установи, спец. виховні установи (виховні колонії для відбування покарання засудженими неповнолітніми).

Кримінально-виконавчі установи, як осн. вид ВПУ, поділяються на відкритого (виправні центри, в яких відбувають покарання засуджені до обмеження волі) і закритого (виправні колонії для утримання засуджених до позбавлення волі на певний строк чи довічне позбавлення волі) типів. Виправні колонії бувають на мін., середнього і макс. рівня безпеки. У свою чергу виправні колонії мін. рівня поділяють на мін. рівня безпеки з полегшеними умовами утримання, і мін. рівня безпеки із заг. умовами утримання. Вид виправ. колонії з відповід. рівнем безпеки визначає Держ. департамент України з питань виконання покарань згідно зі ст. 18 Кримінал.-виконав. кодексу. Організовує і ліквідує ВПУ

Держ. департамент України з питань виконання покарань.

Відповідно до Закону України «Про Державну кримінально-виконавчу службу» від 23 червня 2005 відбувається подальше реформування даного центр. органу виконав. влади.

Бібліографічний опис:

Виконання покарань установа (ВПУ) / О. М. Джужа, В. О. Корчинський // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2005. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-33979>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).